

ИНД - 146

Иргэний Нисэхийн Дүрэм

**Агаарын хөлөг зохион бүтээх байгууллага -
Гэрчилгээжүүлэлт**

Иргэний нисэхийн ерөнхий газар

ДҮРМИЙН ТАЙЛБАР

ИНД-146 нь Агаарын хөлөг зохион бүтээх байгууллагын гэрчилгээжүүлэлт, үйл ажиллагаа болон загварын өөрчлөлтийн зөвшөөрлийн шилжүүлсэн эрхийг олгох шаардлагыг тогтооно.

Энэ Дүрэм нь Иргэний нисэхийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан ИНД-146-гийн цахим хувилбар бөгөөд зөвхөн ишлэл хийх зорилгоор хэрэглэнэ. Хүчин төгөлдөр ИНД-146, түүний нэмэлт, өөрчлөлтийн хуулбарыг ИНЕГ-аас, эсхүл www.mcaa.gov.mn веб сайтаас татаж авах боломжтой.

Мэдээлэл

Гишүүн улсуудын иргэний нисэхийн Дүрмийг сайжруулах замаар иргэний нисэхийн салбарт нэгдсэн нэг Дүрмийн зохицуулалтад шилжих Олон улсын иргэний нисэхийн байгууллагын 1992 оны 29-р чуулганы А29-3 тогтоолыг хэрэгжүүлэх зорилгоор, Монгол Улс болон Шинэ Зеланд улсын ИНЕГ-ын хооронд 1999 оны 5 сарын 6-нд байгуулсан “Техникийн Хамтын Ажиллагааны Санамж Бичиг”-ийг үндэслэн Монгол Улсын Иргэний нисэхийн дүрмийг боловсруулсан.

Өөрчлөлтийн түүх

Анхны боловсруулалт

Хүчинтэй огноо

2018 оны ... сарын ...

Тэмдэглэл: ИНД-146-гийн анхны боловсруулалтыг монгол, англи хэл дээр, NZ Part 146 А.4-д үндэслэн боловсруулсан болно.

Гарчиг

А Бүлэг - Ерөнхий зүйл	5
146.1. Зорилго	5
146.3. Нөөц	5
146.5. Гэрчилгээжих шаардлага	5
146.7. Гэрчилгээ эзэмших хүсэлт	5
146.9. Гэрчилгээ олгох	5
146.11. Гэрчилгээ эзэмшигчийн эрх	5
146.13. Гэрчилгээний хугацаа	6
146.15. Зохион бүтээх ажиллагааг зогсоох мэдэгдэл	6
146.17. Гэрчилгээ сунгах	6
В Бүлэг - Гэрчилгээжүүлэлтийн шаардлага	7
146.51. Ажилтанд тавих шаардлага	7
146.53. Байгууламжийн шаардлага	7
146.55. Төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл болон өгөгдөл	8
146.57. Зохион бүтээх ажиллагааны хяналтын тогтолцоо	8
146.59. Зохион бүтээх ажиллагааны хяналтын журам	8
146.61. Нислэгт тэнцэх чадварын хадгалалт	10
146.63. Бүртгэл хөтлөх	10
146.65. Аюулгүй байдлын удирдлага	11
146.67. Зохион бүтээх байгууллагын Ерөнхий заавар	11
С Бүлэг -Үйл ажиллагааны шаардлага	13
146.101. Байнгын хэрэгжүүлэлт	13
146.103. Загварын үргэлжлэл	13
146.105. Гэрчилгээ эзэмшигчийн байгууллагын өөрчлөлт	13
146.107. [Хүчингүй]	14
Д Бүлэг-Шилжилтийн зохицуулалт	14
146.151. Зохион бүтээх байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч болон хүсэлт гаргагчийн шилжилт	14
146.153. Зохион бүтээх байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч болон хүсэлт гаргагчийн шилжилтийн үеийн дотоод чанар баталгаажуулалт	15
Хавсралт А - Загварын өөрчлөлтийн зөвшөөрлийн эрх шилжүүлэх	18
А.1. Эрх, хязгаарлалт	18
А.2. Мэргэшил	18

А Бүлэг - Ерөнхий зүйл

146.1. Зорилго

Энэ Дүрэм нь дараах шаардлагыг тогтооно:

- (1) агаарын хөлөг зохион бүтээх байгууллагын гэрчилгээжүүлэлт болон үйл ажиллагаа;
- (2) загварын өөрчлөлтийн зөвшөөрлийн шилжүүлсэн эрх олгох.

146.3. Нөөц

146.5. Гэрчилгээжих шаардлага

Аливаа этгээд нь энэ дүрмийн дагуу олгосон агаарын хөлөг ЗББ-ын гэрчилгээний нөхцөл болон эрхийн хүрээнээс гадуур, 146.11-д заасан эрхийг эдлэхгүй.

146.7. Гэрчилгээ эзэмших хүсэлт

(a) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч нь дараах мэдээллийг шаардсан САА 24146/01 маягтыг бөглөх үүрэгтэй:

- (1) тухайн хүсэлт гаргагчийн нэр болон Монгол Улсад үйлчилгээ үзүүлэх хаяг;
- (2) тухайн хүсэлт гаргагчтай холбоотой Даргын шаардаж болох, маягад заасан нэмэлт дэлгэрэнгүй.

(b) Тухайн хүсэлт гаргагч нь гүйцэд бөглөсөн САА 24146/01 маягтыг зохих төлбөрийн баримтын хамт Даргад ирүүлэх үүрэгтэй.

146.9. Гэрчилгээ олгох

Хэрэв Дарга хүсэлт гаргагчийг дараах шаардлагыг хангасан гэж үзвэл, ЗББ-ын гэрчилгээг хууль болон энэ дүрмийн дагуу олгох үүрэгтэй:

- (1) тухайн хүсэлт гаргагч нь В Бүлгийн шаардлагыг хангасан;
- (2) хүсэлт гаргагч болон 146.51(а)-ийн дагуу шаардсан удирдах ажилтан, эсхүл удирдах ажилтнууд нь тохирох зөв хүн байх;
- (3) тухайн гэрчилгээг олгох нь нисэхийн аюулгүй байдлын ашиг сонирхолд харшлахгүй байх.

146.11. Гэрчилгээ эзэмшигчийн эрх

(a) ЗББ-ын гэрчилгээ нь, тухайн гэрчилгээгээр олгосон, байгууллагын Ерөнхий зааварт дэлгэрэнгүй заасан дараах нэг, эсхүл хэд хэдэн зохион бүтээх ангиллыг заана:

- (1) D1 - бүтээгдэхүүн, түүний бүрдэл хэсгийн загварыг зохиож, боловсруулах;
- (2) D2 - бүтээгдэхүүн, түүний бүрдэл хэсгийн загварын өөрчлөлтийг зохиож, боловсруулах;

(3) D3 - хэрэгслийн загвар болон түүний загварын өөрчлөлтийг зохиож, боловсруулах.

(b) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмшигч нь гэрчилгээнд заасан зохион бүтээх ангиллаар зөвшөөрсөн аливаа загварыг зохиож, боловсруулж болно.

(c) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмшигч нь 146.51(a)(3)-ын дагуу загварын өөрчлөлтийг баталгаажуулах этгээдийг ажиллуулж болно.

(d) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмшигч нь ИНД-21-ийн В Бүлгийн дагуу маягийн гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргаж болно.

146.13. Гэрчилгээний хугацаа

(a) ЗББ-ын гэрчилгээг 5 жил хүртэл хугацаагаар олгож, эсхүл сунгаж болно.

(b) ЗББ-ын гэрчилгээ нь түүний хугацаа дууссан, эсхүл түдгэлзүүлсэн, эсхүл хүчингүй болгосноос бусад тохиолдолд, хүчинтэй хэвээр байна.

(c) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмшигч нь гэрчилгээний хугацаа дууссан, эсхүл хүчингүй болгосон бол, тухайн гэрчилгээг Даргад нэн даруй хураалгана.

(d) ЗББ-ын гэрчилгээг түдгэлзүүлсэн бол, эзэмшигч нь зохих баталгаажуулсан тэмдэглэл хийлгэхээр гэрчилгээг Даргад нэн даруй хүргүүлнэ.

146.15. Зохион бүтээх ажиллагааг зогсоох мэдэгдэл

(a) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмшигч нь зохион бүтээх үйлчилгээг санал болгохоо зогсоосон тухайн өдрөөс хойш 30 хоногийн дотор Даргад бичгээр мэдэгдэнэ.

(b) Тухайн мэдэгдэлд ЗББ-ын гэрчилгээг хүчингүй болгох тухай хүсэлтийг хавсаргана.

146.17 Гэрчилгээ сунгах

(a) ЗББ-ын гэрчилгээ сунгуулах хүсэлтийг ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмшигч САА 24146/01 маягтаар гаргана.

(b) Тухайн хүсэлтийг, гэрчилгээнд заасан сунгах хугацаанд, хэрэв гэрчилгээнд сунгах хугацаа заагаагүй бол, гэрчилгээний хугацаа дуусахаас 30-аас доошгүй хоногийн өмнө Даргад хүргүүлнэ.

В Бүлэг - Гэрчилгээжүүлэлтийн шаардлага

146.51. Ажилтанд тавих шаардлага

(a) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч нь дараах ажилтныг үндсэн ажилтнаар, гэрээгээр, эсхүл бусад хэлбэрээр авч ажиллуулах үүрэгтэй:

- (1) тухайн байгууллагын гүйцэтгэж байгаа бүх ажиллагааг санхүүжүүлж, энэ Дүрэмд заасан шаардлага болон стандартын дагуу хийж чадахаа тухайн хүсэлт гаргагчийн байгууллагын хүрээнд бататгах эрхтэй, гүйцэтгэх захирлаар тодорхойлогдсон удирдах ажилтан;
- (2) тухайн байгууллага нь энэ Дүрмийн шаардлагыг хангаж байгааг бататгах хариуцлага хүлээсэн удирдах ажилтан, эсхүл удирдах ажилтнууд. Удирдах ажилтан, эсхүл удирдах ажилтнууд нь дараах үйл ажиллагааны чиглэлээр гүйцэтгэх захирлын өмнө эцсийн хариуцлага хүлээх үүрэгтэй:
  - (i) зохион бүтээх ажиллагааны хяналт;
  - (ii) үзлэг шалгалт болон тест;
  - (iii) аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцоо;
- (3) хэрэв тухайн байгууллагад загварын зөвшөөрөл олгох ажиллагаа шаардлагатай бол, ИНД-21.73-ын дагуу загварын өөрчлөлтийг зөвшөөрөх шилжүүлсэн эрх эзэмшдэг удирдах ажилтан;
- (4) тухайн Ерөнхий зааварт заасан зохион бүтээх ажиллагааг төлөвлөх, гүйцэтгэх, хянах, үзлэг хийх болон гэрчилгээжүүлэх хангалттай тооны ажилтан.

(aa) Энэ зүйлийн (a)(2)(iii)-т шаардсан удирдах ажилтан нь гэрчилгээ эзэмшигчийн аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцоо болон үйл ажиллагаатай холбоотой ур туршлага, ур чадвараа харуулах үүрэгтэй.

(b) Тухайн хүсэлт гаргагч нь дараах үүрэгтэй:

- (1) тухайн байгууллагын гүйцэтгэж байгаа зохион бүтээх ажиллагааг төлөвлөх, гүйцэтгэх, хянах, үзлэг хийх, эсхүл гэрчилгээжүүлэх ажилтны ур чадварт суурь үнэлгээ хийх ба түүнийг хадгалах журмыг тогтоох үүрэгтэй;
- (2) тухайн ажилтнуудад, тэдний эрхийн хүрээг тодорхойлсон, нотлох баримт бичиг олгох.

146.53. Байгууламжийн шаардлага

(a) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч нь, тухайн байгууллагын гүйцэтгэж байгаа бүх зохион бүтээх үйл ажиллагаанд тохирсон байгууламжтай байна.

(b) Тухайн хүсэлт гаргагч нь дараах байгууламжтай байна:

- (1) өөрийн зохион бүтээх үйл ажиллагааг удирдах захиргааны байр;
- (2) төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл болон загварын өгөгдлийг хадгалах, хадгалагдаж байгаа эд зүйл гэмтэх, элэгдэхээс сэргийлэх хяналттай агуулах.

(с) Хүсэлт гаргагч нь түүний бүрдүүлсэн орчин, тухайн гүйцэтгэх ажилд, ялангуяа тест хийх холбогдох тодорхойлолтод заасан аливаа тусгай шаардлагад нийцсэнийг бататгана.

146.55. Төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл болон өгөгдөл

ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч нь:

- (1) тухайн байгууллагын гүйцэтгэж байгаа бүх зохион бүтээх ажиллагаанд шаардлагатай төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл болон загварын тогтоосон өгөгдлийг ашиглахад боломжтой байлгана;
- (2) дараах ажиллагааг багтаасан, төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл болон загварын тогтоосон өгөгдлийг Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц стандарт болон давтамжаар хянах журмыг тогтооно:
  - (i) багаж хэрэгсэл, тестийн төхөөрөмжийн тохируулга хийх;
  - (ii) загварын тогтоосон өгөгдлийг баталгаажуулах.

146.57. Зохион бүтээх ажиллагааны хяналтын тогтолцоо

ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч нь дараах шаардлагыг бататгах, зохион бүтээх ажиллагааны хяналтын тогтолцоог бүрдүүлнэ:

- (1) тухайн байгууллагын ашигладаг загварын тогтоосон өгөгдөл нь, зохион бүтээх ажиллагаа бүрд тохирч байгааг тодорхой давтамж болон стандартаар баталгаажуулдаг болохыг;
- (2) тухайн байгууллагын нэрийн өмнөөс туслан гэрээлэгчийн гүйцэтгэх зохион бүтээх ажиллагаа нь:
  - (i) байгууллагын Ерөнхий зааварт тодорхойлсныг;
  - (ii) байгууллагын Ерөнхий зааварт дэлгэрэнгүй заасан тогтолцоо, журам болон тодорхойлолтыг хангасныг;
- (3) тухайн хүсэлт гаргагчийн нийцлийн мэдэгдлийн хамт гаргах загвар, эсхүл загварын өөрчлөлт нь хамааралтай НТЧ-ын загварын стандартыг хангаж байгаа болон аюултай хэв шинжгүй болохыг;
- (4) ИНД-146.51(а)(3)-т шаардсан хүсэлт гаргагчийн удирдах ажилтны баталгаажуулах загварын өөрчлөлт нь хамааралтай НТЧ-ын шаардлагыг хангаж байгаа, аюултай хэв шинжгүй болон хэрэгжүүлэлтэд тохирохыг.

146.59. Зохион бүтээх ажиллагааны хяналтын журам

(а) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч нь, түүний Ерөнхий зааварт заасан зохион бүтээх ажиллагааны хяналтын тогтолцоог хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай зохион бүтээх хяналтын заавар, барилга байгууламжийн заавар, НТЧ-ын загварын стандарт, тодорхойлолт, техникийн стандарт болон практик ажиллагааны заавар, иш татсан материал болон холбогдох бусад баримт бичгийн хувийг хадгалах үүрэгтэй.

(b) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч нь дараах журмыг тогтооно:

- (1) ашиглах техникийн зургийн системийг хянах;
- (2) техникийн зураг зурах , шалгах болон түүнд хяналт тавих;
- (3) маягийн загварын үлгэр хийц гаргаж, НТЧ-ын загварын стандартыг хангаж байгааг үзүүлэх тест болон шалгалт хийх;
- (4) ачааллын дүн шинжилгээ болон нислэгийн шалгалтын тайланг багтаасан НТЧ-ын загварын стандартыг хангаж байгааг үзүүлэх тайлан гаргах, шалгах болон хянах;
- (5) нийцлийн мэдэгдэл гаргах болон тухайн мэдэгдэлд гарын үсэг зурах эрх бүхий ажилтны жагсаалт хөтлөх;
- (6) загварын өөрчлөлтийн зөвшөөрөл олгох болон тухайн зөвшөөрөлд гарын үсэг зурах эрх бүхий, 146.51(а)(3)-т шаардсан удирдах ажилтнуудын жагсаалт хөтлөх;
- (7) 146.51(а)(3)-т шаардсан удирдах ажилтан нь дараах нөхцөлийг бататгах:
  - (i) Хавсралт А-ийн шаардлагыг хангаж байгааг;
  - (ii) тухайн загварын өөрчлөлтийн зөвшөөрлийн хувийг, зөвшөөрөл олгосон өдрөөс хойш 28 хоногийн дотор Эрх бүхий байгууллагад хүргүүлдэг болохыг;
- (8) дараах шаардлагыг бататгах зорилгоор, энэ зүйлийн (а)-д шаардсан баримт бичгийг хянах:
  - (i) тухайн баримт бичгийг гаргахын өмнө холбогдох ажилтан хянаж, зөвшөөрдөг болохыг;
  - (ii) тухайн Ерөнхий зааварт заасан зохион бүтээх ажиллагааг хэрэгжүүлэхдээ ажилтнууд хэрэгтэй үедээ ашиглахад боломжтой байх зорилгоор, холбогдох хүчинтэй баримт бичгийг шаардлагатай байрлал бүрд бэлэн байлгахыг;
  - (iii) хүчингүй болсон баримт бичгийг олгох цэгээс, эсхүл ашиглаж байгаа бүх цэгээс нэн даруй хураадаг болохыг;
  - (iv) тухайн баримт бичгийн өөрчлөлтийг холбогдох ажилтан хянаж, зөвшөөрдөг болохыг;
  - (v) зөвхөн тухайн загвартай холбоотой баримт бичгийг ашиглаж байгааг бататгах зорилгоор баримт бичгийн зүйл бүрийн хүчинтэй хувилбарыг таних боломжтойг;
- (9) Даргын хүсэлтээр, маягийн гэрчилгээ, загварын мэдээлэл, техникийн зураг, төстийн болон шалгалт хийсэн бүртгэлийг Даргад хүргүүлэх.

146.61. Нислэгт тэнцэх чадварын хадгалалт

(a) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч нь дараах журмыг тогтооно:

- (1) тухайн хүсэлт гаргагчийн бүтээсэн загварын гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулах, шинжлэн шалгах болон дүн шинжилгээ хийх, тухайн мэдээллийг дараах этгээдэд түгээх:
  - (i) тухайн загварын бүтээгдэхүүн, бүрдэл хэсэг, эсхүл хэрэгсэл үйлдвэрлэгч бүрд;
  - (ii) ЗББ-аас тухайн загварыг хүлээн авсан этгээд бүрд;
- (2) гэмтлийн зөрчлийн мэдээллийг ИНД-12-т заасны дагуу Эрх бүхий байгууллагад хүргүүлэх.

(b) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч нь тэдний зохион бүтээсэн, аливаа маягийн гэрчилгээтэй бүтээгдэхүүнд хамааралтай дараах журмыг тогтооно:

- (1) тухайн бүтээгдэхүүний худалдан авагч бүрийг, бүтээгдэхүүнийг нийлүүлэх үед, эсхүл тухайн агаарын хөлөгт нөлөөлөх эхний стандарт ангиллын НТЧ-ын гэрчилгээ олгох үед, ИНД-21-ийн Хавсралт С-д заасан хамааралтай НТЧ-ын загварын стандартын дагуу бэлтгэсэн НТЧ-ын хадгалалтын зааварчилгааны нэгээс доошгүй иж бүрдлээр хангах;
- (2) эдгээр зааварчилгааг мөрдөхийг ИНД-ээр шаардсан аливаа бусад этгээд тухайн зааварчилгаа болон зааварчилгааны өөрчлөлт бүрийг ашиглахад бэлэн байлгах;
- (3) энэ зүйлийн (a)-д шаардсан журмын дэлгэрэнгүй мэдээллийг тухайн ижил маягийн бүтээгдэхүүнийг эзэмшигч бүрд мэдээлэх.

146.63. Бүртгэл хөтлөх

(a) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч нь загвар, загварын өөрчлөлт бүр нь холбогдох загварын өгөгдөлтэй тохирч байгааг бататгахад шаардлагатай бүртгэлийг ангилах, бүрдүүлэх, индексжүүлэх, хадгалах, хөтлөх болон устгах журмыг тогтооно.

(b) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч нь дараах журмыг тогтооно:

- (1) тухайн эзэмшигчийн нэрийн өмнөөс гэрчилгээжүүлэлтийн эрхийг хэрэгжүүлж байгаа этгээд бүрийн туршлага, мэргэшил, сургалт болон эзэмшиж байгаа хүчинтэй эрхийн дэлгэрэнгүй бүртгэл хөтлөх;
- (2) тухайн эзэмшигчийн зохион бүтээсэн бүх загвар, загварын өөрчлөлтийн бүртгэл хөтлөх;
- (3) тухайн загвар, загварын өөрчлөлт нь хамааралтай НТЧ-ын загварын стандартад тохирч байгааг харуулах бүх техникийн зураг, туршилт, дүн шинжилгээ болон тайланг хадгалах;
- (4) загварын тогтоосон өгөгдөл бүрийн баталгаажуулалтын огноо болон баталсан этгээдийн бүртгэл хөтлөх;

(5) 146.55-д заасан багаж хэрэгсэл, төхөөрөмжийн тохируулга бүрийн болон тохируулга хийхэд ашигласан тухайн стандартын бүртгэл хөтлөх;

(6) дараах шаардлагыг бататгах:

- (i) бүх бүртгэл нь гаргацтай бөгөөд байнгын хувиршгүй хэлбэртэй болохыг;
- (ii) энэ зүйлийн (с)-д зааснаас бусад тохиолдолд, (b)(1)-ээс (5)-д заасан бүртгэлийг тухайн бүтээгдэхүүний маягийн сүүлчийн хувилбар ашиглалтаас бүрмөсөн хасагдсанаас хойш 2 жил хадгалдаг болохыг.

(с) Дарга бүртгэлийг энэ зүйлийн (b)(6)(ii)-т шаардсанаас богино хугацаагаар хадгалахыг зөвшөөрч болно.

146.65. Аюулгүй байдлын удирдлага

ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч нь ИНД-100.3-ын дагуу аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцоог бүрдүүлэх, хэрэгжүүлэх болон үйл ажиллагаандаа мөрдөх үүрэгтэй.

146.67. Зохион бүтээх байгууллагын Ерөнхий заавар

(а) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч нь дараах зүйлийг багтаасан Ерөнхий зааврыг Даргад ирүүлэх үүрэгтэй:

(1) Ерөнхий заавар болон түүнд багтсан бусад журам дараах шаардлагыг багтаасныг бататган, хүсэлт гаргагчийн байгууллагын нэрийн өмнөөс гүйцэтгэх захирал гарын үсэг зурсан мэдэгдэл:

- (i) тухайн ЗББ-ыг тодорхойлох ба энэ Дүрмийн байнгын хэрэгжүүлэлтийг бататгах хэлбэр, аргыг харуулах;
- (ii) түүнийг байнга дагаж мөрдөх;

(1A) 146.65-д шаардсан аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцооны хувьд:

- (i) ИНД-100.3(b)-д шаардсан бүх баримт бичиг;
- (ii) ЗББ-ын гэрчилгээ сунгуулах хүсэлт гаргаагүй хүсэлт гаргагчийн хувьд, аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцоог хэрхэн хэрэгжүүлэхийг тайлбарласан хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө;

(2) 146.51(a)(1), (2) болон (3)-т шаардсан, тухайн удирдах ажилтан, эсхүл удирдах ажилтнуудын албан тушаал болон нэр;

(3) 146.51(a)(1), (2) болон (3)-т шаардсан удирдах ажилтан, эсхүл удирдах ажилтнуудын дараах үүрэг, хариуцлагыг багтаасан:

- (i) тухайн байгууллагын нэрийн өмнөөс Дарга, эсхүл Эрх бүхий байгууллагатай шууд харьцах тэдний хариуцсан асуудал;
- (ii) аюулгүй байдлын удирдлагын хариуцлага;

(4) 146.51(a)(1), (2) болон (3)-т заасан удирдах ажилтан, эсхүл удирдах ажилтнуудын хариуцлагын шугаман хамаарлыг харуулсан байгууллагын бүтцийн зураг;

- (4А) байгууллагын хүрээнд аюулгүй байдлын хариуцлагын шугаман хамаарлыг тодорхойлсон мэдээлэл;
- (5) хүсэлт гаргагчийн зохион бүтээх ажиллагаа болон тест хийх бүх байрлал, тэдгээр байрлалд байгаа байгууламжийн дэлгэрэнгүй мэдээлэл;
- (6) энэ зүйлийн (а)(5)-д заасан байрлал бүрд, шаардлага хангасан орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор хийсэн бэлтгэл ажлын дэлгэрэнгүй мэдээлэл;
- (7) энэ зүйлийн (а)(5)-д заасан байрлал бүрд байгаа хүсэлт гаргагчийн ажилтнуудын бүтцийн дэлгэрэнгүй мэдээлэл;
- (8) хүсэлт гаргагчийн гүйцэтгэх ажлын цар хүрээний дэлгэрэнгүй тодорхойлолт;
- (9) хүсэлт гаргагчийн зохион бүтээх ажиллагааны хяналтын тогтолцооны дэлгэрэнгүй тодорхойлолт;
- (10) тухайн байгууллагаас бусад этгээдэд олгосон зохион бүтээх ажил болон тест хийх аливаа зөвшөөрлийн дэлгэрэнгүй мэдээлэл;
- (11) дараах зүйлээр шаардсан, байгууллагын журмын дэлгэрэнгүй мэдээлэл:
- (i) 146.51(b) - ажилтны ур чадварын талаар;
  - (ii) 146.51(b) - ажилтны байнгын сургалтын талаар;
  - (iii) 146.55(2) - багаж, тестийн төхөөрөмжийн хяналт, тохируулгын талаар;
  - (iv) 146.55(2) - загварын өгөгдлийн баталгаажуулалтын талаар;
  - (v) 146.59(b) - зохион бүтээх ажиллагааны хяналтын тогтолцооны үйл ажиллагааны талаар;
  - (vi) 146.61(a) - хэрэг явдал болон гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулах, шинжлэн шалгах, дүн шинжилгээ хийх болон түгээх талаар;
  - (vii) 146.61(b) - тухайн байгууллагын зохион бүтээж, маягийн гэрчилгээ олгосон аливаа бүтээгдэхүүний НТЧ-ын хадгалалтын зааварчилгааны талаар;
  - (viii) 146.63(a) - бүртгэлийг таньж тогтоох, цуглуулах, индексжүүлэх, хадгалах, хөтлөх болон устгах талаар;
  - (ix) 146.63(b) - бүртгэлийн агуулга болон хадгалалтын талаар;
  - (x) [хүчингүй]
- (12) Ерөнхий зааврыг хянах, нэмэлт өөрчлөлт хийх болон түгээх журам.
- (b) Тухайн хүсэлт гаргагчийн Ерөнхий заавар нь Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц байх ёстой.

С Бүлэг - Үйл ажиллагааны шаардлага

146.101. Байнгын хэрэгжүүлэлт

ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмшигч бүр нь:

- (1) байгууллагын Ерөнхий зааврын хүчинтэй нэгээс доошгүй хувийг Ерөнхий зааварт заасан ажлын байрлал бүрд хадгална;
- (2) Ерөнхий зааварт дэлгэрэнгүй заасан бүх журам болон тогтолцоог дагаж мөрдөнө;
- (3) Ерөнхий зааврын холбогдох бүлэг бүрийг өөрийн үүргээ гүйцэтгэхэд шаардлагатай ажилтанд хэрэглэх боломжтой байлгана;
- (4) энэ Дүрмийн дагуу гэрчилгээжүүлэхэд тавих В Бүлгийн шаардлагыг хэрэгжүүлэн, стандартыг байнга дагаж мөрдөнө;
- (5) зөвшөөрөгдсөн, эсхүл зөвшөөрөл авахаар хүргүүлсэн загвар, эсхүл загварын өөрчлөлт бүр нь хамааралтай НТЧ-ын шаардлага хангаж байгаа, аюултай хэв шинжгүй болон хэрэгжүүлэлтэд тохирохыг тодорхойлно.

146.103. Загварын үргэлжлэл

Хамааралгүй

146.105. Гэрчилгээ эзэмшигчийн байгууллагын өөрчлөлт

(a) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмшигч, Ерөнхий зааврын нэмэлт өөрчлөлтийг, тухайн эзэмшигчийн байгууллагын хүчинтэй тодорхойлолт хэвээр хадгалагдаж байхаар хийснийг бататгах үүрэгтэй.

(b) Гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах үүрэгтэй:

- (1) Ерөнхий зааварт хийсэн аливаа нэмэлт өөрчлөлт нь энэ Дүрмийн холбогдох шаардлагыг хангаж байгааг бататгах;
- (2) Ерөнхий зааварт заасан нэмэлт өөрчлөлт оруулах журмыг дагаж мөрдсөнийг бататгах.

(c) Энэ зүйлийн (d)-г харгалзан, гэрчилгээ эзэмшигч нь Ерөнхий зааварт нэмэлт өөрчлөлт оруулсны дараа, Даргын хэрэгцээнд зориулж, нэмэлт өөрчлөлт бүрийн хувийг Даргад цаг алдалгүй хүргүүлэх үүрэгтэй.

(d) Гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах аливаа өөрчлөлтийг хийхээс өмнө Даргаас урьдчилан зөвшөөрөл авсан байх шаардлагатай:

- (1) тухайн гүйцэтгэх захирлыг;
- (2) нэр заагдсан удирдах ажилтныг;
- (3) гэрчилгээ эзэмшигчийн гүйцэтгэх зохион бүтээх ажиллагааны цар хүрээг;
- (4) үйл ажиллагаа явуулах байрлалыг;

(5) аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцоог, хэрэв тухайн өөрчлөлт нь бодит өөрчлөлт бол.

(e) Дарга энэ зүйлийн (d)-д заасан аливаа өөрчлөлтийг хийж байх үед, эсхүл хийсний дараа гэрчилгээ эзэмшигчийн дагаж мөрдөх нөхцөлийг тогтоож болно.

(f) Гэрчилгээ эзэмшигч, энэ зүйлийн (e)-гийн дагуу Даргын тогтоосон аливаа нөхцөлийг дагаж мөрдөх үүрэгтэй.

(g) Хэрэв энэ зүйлд заасан аливаа өөрчлөлт нь ЗББ-ын гэрчилгээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулахыг шаардсан бол, тухайн гэрчилгээ эзэмшигч нь гэрчилгээг Даргад зохих баталгаажуулсан тэмдэглэл хийлгэхээр цаг алдалгүй хүргүүлэх үүрэгтэй.

(h) Дарга, тухайн нэмэлт өөрчлөлтийг хийх нь нисэхийн аюулгүй байдлын ашиг сонирхолд шаардлагатай гэж үзвэл, гэрчилгээ эзэмшигч Ерөнхий заавартаа тухайн нэмэлт өөрчлөлтийг оруулах үүрэгтэй.

146.107. [Хүчингүй]

D Бүлэг-Шилжилтийн зохицуулалт

146.151. Зохион бүтээх байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч болон хүсэлт гаргагчийн шилжилт

(a) Энэ зүйл нь дараах этгээдэд хамаарна:

(1) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмшигч;

(2) ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч.

(b) Энэ зүйлд хамаарах байгууллага нь энэ зүйлийн (e)(2)-ын дагуу тогтоосон хэрэгжүүлэлтийн хугацаанаас өмнө дараах заалтыг мөрдөхгүй байж болно:

(1) 146.51(a)(2)(iii)-ыг, хэрэв байгууллага нь аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцоо хариуцсан удирдах ажилтны оронд дотоод чанар баталгаажуулалт хариуцсан удирдах ажилтантай бол;

(2) 146.65-ыг, хэрэв байгууллага нь аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцоог бүрдүүлж, хэрэгжүүлэх болон мөрдөхийн оронд, 146.153-ыг хангасан дотоод чанар баталгаажуулалтын тогтолцоог бүрдүүлсэн бол;

(3) 146.67(a)(1A)(i)-ийг;

(4) 146.67(a)(3)(ii)-ыг;

(5) 146.67(a)(4A)-ийг.

(c) Гүйцэд бөглөсөн ИНЕГ маягт болон хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөөг Даргад хүргүүлэх үүрэгтэй:

(1) энэ зүйлийн (a)(2)-ын дагуу ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагчийн хувьд, 2018 оны 1 сарын 1-нээс хойш;

- (2) энэ зүйлийн (а)(1)-ийн дагуу ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмшигчийн хувьд, 2019 оны 12 сарын 31-нээс өмнө.
- (d) Энэ зүйлийн (с)-д заасан хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө нь:
- (1) аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцооны хэрэгжүүлэлтийн санал болгосон огноог багтаах;
  - (2) 146.65-ын дагуу шаардсан аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцоог хэрэгжүүлэх байгууллагын төлөвлөгөөний дүрслэлийг багтаах ёстой.
- (e) Дарга, хэрэв хүлээн зөвшөөрөхүйц бол:
- (1) тухайн байгууллагын хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөөг батална;
  - (2) аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцооны хэрэгжүүлэлтийн огноог тогтооно.
- (f) Энэ зүйлийн (е)(2)-ын дагуу огноог тогтоохдоо, Дарга дараах нөхцөлийг тооцох үүрэгтэй:
- (1) тухайн байгууллагын хүчин чадал;
  - (2) тухайн байгууллагын төвөгшил;
  - (3) тухайн байгууллагын ажиллагаанд оршиж байгаа эрсдэл;
  - (4) аливаа гэрчилгээг сунгах хугацаа;
  - (5) тухайн байгууллага, эсхүл Эрх бүхий байгууллага, эсхүл хоёуланд нь хамаарах аливаа нөөцийн, эсхүл төлөвлөлтийн нөлөө;
  - (6) хэрэгжүүлэлтийн огноо нь 2021 оны 2 сарын 1-нээс хойш байж болохгүй.
- (g) Энэ зүйлийн (а)(1)-ийн дагуу ЗББ-ын гэрчилгээ эзэмшигч нь гэрчилгээ сунгуулах хүсэлтэд хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөөг хавсаргахгүй байж болно.
- (h) Энэ зүйл нь 2021 оны 2 сарын 1-ний өдөр хүчингүй болно.

146.153. Зохион бүтээх байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч болон хүсэлт гаргагчийн шилжилтийн үеийн дотоод чанар баталгаажуулалт

- (a) Энэ дүрмийн 146.151(b)(1)(ii)-т шаардсан дотоод чанар баталгаажуулалтын тогтолцоо нь тухайн байгууллага өөрийн журмыг хэрэгжүүлж байгааг болон тухайн журам нь энэ Дүрэмд шаардсан журамтай нийцэж байгааг бататгах зорилгоор тогтсон байх ёстой.
- (b) Дотоод чанар баталгаажуулалтын тогтолцоо нь дараах журмыг багтаах ёстой:
- (1) хүсэлт гаргагчийн байгууллагын зорилт болон үйлчлүүлэгчийн хүсэл найдвар болон хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн аюулгүй байдлын бодлого болон аюулгүй байдлын бодлогын журам;
  - (2) тухайн тогтолцоонд оршин байгаа хүндрэлтэй асуудал, эсхүл хүндрэлтэй асуудлын бодит шалтгааныг тогтоох зорилгоор гэмтэл, зөрчлийн тайлан болон ажилтан, үйлчлүүлэгчийн санал хүсэлтийг багтаасан чанарын үзүүлэлтэд мониторинг хийдэг байхыг бататгах журам;

- (3) тухайн тогтолцооны хүрээнд илрүүлсэн хүндрэлтэй асуудлыг залруулсныг бататгах залруулах арга хэмжээний журам;
  - (4) тухайн тогтолцооны хүрээнд илрүүлсэн хүндрэлтэй асуудлын болзошгүй шалтгааныг зассаныг бататгах урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний журам;
  - (5) хүсэлт гаргагчийн байгууллагын аюулгүй байдлын бодлогод нийцүүлэх зорилгоор аудит хийх дотоод аудитын хөтөлбөр;
  - (6) энэ Дүрмийн шаардлагыг хангасан дотоод чанар баталгаажуулалтын тогтолцооны байнгын тохиромжтой болон үр дүнтэй байдлыг бататгах үнэлгээний журам.
- (c) Аюулгүй байдлын бодлогын журам нь тухайн аюулгүй байдлын бодлогыг байгууллагын бүх түвшинд ойлгосон, хэрэгжүүлж, мөрдөж байгааг бататгах ёстой.
- (d) Залруулах арга хэмжээний журамд дараах ажиллагааг хэрхэн хийхийг тусгасан байх шаардлагатай:
- (1) оршиж байгаа хүндрэлтэй асуудлыг залруулах;
  - (2) тухайн арга хэмжээний үр дүнг бататгах залруулах арга хэмжээг эргэн хянах;
  - (3) залруулах арга хэмжээний үр дүнд үндэслэн энэ Дүрмээр шаардсан аливаа журамд нэмэлт өөрчлөлт оруулах;
  - (4) авсан аливаа залруулах арга хэмжээний үр дүнг удирдлага үнэлж хэмжих.
- (e) Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний журамд дараах ажиллагааг хэрхэн хийхийг тусгасан байх шаардлагатай:
- (1) болзошгүй хүндрэлтэй асуудлыг залруулах;
  - (2) тухайн арга хэмжээний үр дүнг бататгах урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг эргэн хянах;
  - (3) урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний үр дүнд үндэслэн энэ Дүрмээр шаардсан аливаа журамд нэмэлт өөрчлөлт оруулах;
  - (4) авсан урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний үр дүнг удирдлага үнэлж хэмжих.
- (f) Чанарын дотоод аудитын хөтөлбөр нь:
- (1) аудит хийх үйл ажиллагааны шинж чанарыг тооцож аудит хийх байрлал болон давтамжийг тодорхойлох;
  - (2) аудитыг тухайн үйл ажиллагаанд шууд хариуцлага хүлээхгүй, сургалтад хамрагдсан аудитын ажилтнаар гүйцэтгэдэг болохыг бататгах;
  - (3) аудитын үр дүнг, аудит хийсэн тухайн ажиллагааг хариуцсан ажилтан болон дотоод аудит хариуцсан менежерт мэдээлдэг болохыг бататгах;
  - (4) хэрэв аудитаар хүндрэлтэй асуудал илэрсэн бол, аудит хийсэн тухайн ажиллагааг хариуцсан ажилтнаас урьдчилан сэргийлэх, эсхүл залруулах арга хэмжээ авахыг шаардах;
  - (5) авсан урьдчилан сэргийлэх, эсхүл залруулах арга хэмжээний үр дүнд үнэлгээ хийх зорилгоор эргэн хянах аудит хийдэг болохыг бататгах ёстой.

(g) Удирдлагын үнэлгээний журам нь:

- (1) тухайн тогтолцооны байнгын үр дүнтэй байх хэрэгцээ шаардлагыг үндэслэн чанар баталгаажуулалтын тогтолцоонд удирдлагын үнэлгээ хийх давтамжийг тодорхойлох;
- (2) чанар баталгаажуулалтын тогтолцооны үнэлгээний хариуцлага хүлээсэн менежерийг тодорхойлох;
- (3) тухайн үнэлгээний үр дүнг үнэлэн дүгнэж, бүртгэл хийдэг болохыг бататгах ёстой.

(h) Дотоод чанар баталгаажуулалт хариуцсан удирдах ажилтан нь аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлаар гүйцэтгэх захиралтай шууд харьцах эрхтэй байна.

(i) Энэ зүйл нь 2021 оны 2 сарын 1-ний өдөр хүчингүй болно.

Хавсралт А - Загварын өөрчлөлтийн зөвшөөрлийн эрх шилжүүлэх

Энэ Хавсралт нь нисэхийн бичиг баримтыг хүчингүй болгох, эсхүл түдгэлзүүлэх, эсхүл зөрчлийн мэдэгдэл гаргах эрхээс бусад, загварын өөрчлөлтийн зөвшөөрлийн эрх шилжүүлэхэд шаардагдах мэргэшил, туршлага болон холбогдох эрх, хязгаарлалтыг тогтооно.

А.1. Эрх, хязгаарлалт

(a) Загварын өөрчлөлтийн зөвшөөрлийн шилжүүлсэн эрх эзэмшигч нь агаарын хөлөг ЗББ-ын зөвшөөрөлтэйгээр 146.51(a)(3)-т заасан удирдах ажилтны үүрэг гүйцэтгэж болно.

(b) Агаарын хөлөг ЗББ нь, хэрэв загварын өөрчлөлтийн зөвшөөрлийн шилжсэн эрх эзэмшигч 146.51(a)(3)-т заасны дагуу томилогдсон удирдах ажилтан бол, зөвхөн тухайн эзэмшигчид шилжсэн эрхийг хэрэгжүүлэхийг зөвшөөрч болно.

(c) Тухайн эзэмшигч нь энэ Дүрмийн дагуу гэрчилгээжсэн агаарын хөлөг ЗББ-д ажиллахаа больсон даруйд загварын өөрчлөлтийн зөвшөөрлийн шилжүүлсэн эрхийг хэрэгжүүлэхийг зогсооно.

(d) Тухайн шилжүүлсэн эрх эзэмшигч зөвшөөрч болох загварын өөрчлөлтийн хүрээг тодорхойлох зорилгоор загварын өөрчлөлтийг дараах байдлаар ангилна:

(1) А ангилал-инженерингийн иж бүрэн үндэслэл, үнэлгээ болон нотолгоо шаардсан загварын өөрчлөлт;

(2) В ангилал-инженерингийн иж бүрэн үндэслэл, үнэлгээ болон нотолгоо шаардахгүй загварын өөрчлөлт.

(e) Дарга нь, загварын өөрчлөлтийн зөвшөөрлийн шилжүүлсэн эрх эзэмшигчийн олгосон загварын зөвшөөрлийн хамрах хүрээнд хязгаарлалт болон хориг тогтоож болно.

(f) 146.51(a)(3)-т шаардсан удирдах ажилтан нь зөвхөн дараах нислэгийн зааврын нэмэлтийг батална:

(1) загварын өөрчлөлтийн хэсгийг бүрдүүлж байгаа, түүнээс шууд үүдэлтэй;

(2) Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц хэлбэрт байгаа.

А.2. Мэргэшил

(a) Загварын өөрчлөлтийн зөвшөөрлийн шилжүүлсэн эрх эзэмших хүсэлт гаргагч нь энэ Дүрмийн дагуу гэрчилгээжсэн агаарын хөлөг ЗББ-ын ажилтан байна.

(b) ЗББ-ын загварын зөвшөөрлийн эрх олгох удирдах ажилтан нь:

(1) дараах тодорхой мэдлэг болон ойлголттой байна:

(i) тухайн байгууллагын Ерөнхий зааварт дэлгэрэнгүй заасан зохион бүтээх ажиллагааны хяналтын тогтолцооны;

- (ii) энэ Дүрэм болон ИНД-21-ийн зохион бүтээх ажиллагааны холбогдох заалтын;
- (2) тухайн удирдах ажилтны ур чадварыг тодорхойлох зорилгоор Даргын шаардаж болох аливаа шалгалт, эсхүл ярилцлагыг өгсөн байна;
- (3) А ангиллын загварын өөрчлөлтийн хувьд:
  - (i) хүлээн зөвшөөрөхүйц инженерингийн бакалавр, эсхүл түүнтэй дүйцэх зэрэгтэй байна;
  - (ii) 8 жилийн туршлагатай, үүний максимум 4 жил нь их сургуулийн инженерингийн сургалт байж болно;
  - (iii) А ангиллын загварын өөрчлөлттэй холбоотой инженерингийн даалгаврыг биелүүлэхтэй холбоотой чадвараа харуулсан Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц хангалттай туршлагатай байна;
- (4) В ангиллын загварын өөрчлөлтийн хувьд:
  - (i) тогтоосноос доогуур мэргэшил болон туршлагыг Дарга хүлээн зөвшөөрч болохоос бусад тохиолдолд, энэ хэсгийн (3)-ын шаардлагыг хангасан байна;
  - (ii) А болон В ангиллын загварын өөрчлөлтийг ялгах чадвараа харуулсан байна.

--oOo--